

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЬ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ издѣлува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малѣкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидѣта; вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованія трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакціята са надписувать до Н. Геновича и Т. Икономова, редактори на вѣстника. Външнѣти настоятели отговарять за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става въ Циградъ-Бейоглу, Асмаж-Меджидъ № 23.

ПРАЗДНЫ НАДѢЖДЫ.

Много хора сме чували да казватъ, че желѣзнытъ пѣтица сѣ най доброто средство за матеріалный доръ и умственый напрѣдѣкъ на държавѣтъ. Таквози е мнѣніето и на нѣкои вѣстници. Ето напри-мѣръ каква важность дава Тюрки на желѣзнытъ пѣтица въ дѣлото на държавнытъ прѣобразованія.

Като казва, че тѣя прѣобразованія трѣба да станѣтъ колкото е възможно по-скоро, тѣя продължава така:

«Отоманската имперія заключава въ себе си най хубавытъ мѣста на свѣта, най-богато надаренытъ отъ природата; тѣя заключава едно бескрайно поле за челоуѣческѣтъ дѣятелность. Нейнытъ населенія съединяватъ въ себе си, кое малко, кое много, ума, търпението, дѣятелностьта, умѣренностьта и сичкытъ способности, които пораждатъ промышленный и търговскый напрѣдѣкъ.»

Какво е нужно, за да са положѣтъ въ дѣйствиѣ сичкы тѣзи силы и да са направи отъ Турціѣ съперница на Съединенытъ Щаты?

Доста е да са крѣтоса държавата на сѣкаждѣ сѣ пѣтица, сѣ желѣзници и сѣ канали.

Да са умножѣтъ средствата за съобщеніе, тука е тайната на съврѣменный напрѣдѣкъ....»

Ето що са мысли за пѣтицата въобще и за желѣзницытъ по-частно. Отъ тамъ ще излѣзе се що добро за насъ. Ный ще почакаме тѣзи добрини, нъ до тогава нека ни е позволено да кажемъ и ный своето мнѣніе за тѣзи нѣща.

Най-напрѣдъ едно пытаніе: кога са направили желѣзнытъ пѣтица въ Европѣ, прѣди да има промышленность ли, или развитіето на промышленностьта и на съобщеніята извикали желѣзнытъ пѣтица? Ако тамъ пѣтицата сѣ дошли подыръ голѣмытъ нужды за по-бързо и по-лесно движеніе на многочисленнытъ продукты, зашто тука искаме желѣзници безъ да имаме що да носимъ по тѣхъ?

Сетиѣ, кой казва, че желѣзницытъ ще бѣдѣтъ голѣмый лостъ, който ще подигне мѣстнытъ промышленность? Желѣзницытъ сѣ едно средство за това, нъ главнытъ причины сѣ другѣтъ, тѣй сѣ тамъ дѣто ги казваме въ члена си: По повода на национальный сѣвѣтъ, който членъ ще са обнародва по сетиѣ.

Това като е тѣй, ный не знаемъ чинъ ползы гледа Тюрки, като дава на желѣзницытъ таквози значеніе. Намъ са струва, че Тюрки гледа на работѣтъ сѣ очитѣ на единъ чуждестранецъ, каквато е на истинѣ, и като намира за чуждестранцытъ ползѣ отъ желѣзнытъ пѣтица, иска да усвои тѣзи ползы и за мѣстото. Нъ напразно! При днѣшното състояніе на насе-

леніята въ Турекѣ, при днѣшното развитіе и устройство на държавѣтъ, ползытъ отъ желѣзнытъ пѣтица си оставатъ за чуждытъ и не са коснуватъ до насъ.

Какво ще прѣнасятъ извѣтрѣ държавѣтъ и на вънъ желѣзнытъ пѣтица: земнытъ произведенія ли? Нъ тѣй сѣ дѣло за единъ — два мѣсица; въ другъ единъ мѣсѣцъ ще може да са изнесе сичко друго, що искара нашето богато отечество. Ието че желѣзницата ни е нужна само за три мѣсица въ годиниѣтъ, и то въ плодороднѣ годиниѣ, а за цѣлы 9 мѣсица тѣя остава вънъ отъ расположеніето и потрѣбытъ на мѣстото. Въ тѣзи 9 мѣсица тѣя трѣба да прѣминава голѣмытъ пространства отъ Боснѣ до Цариградъ, отъ Солунъ до не знамъ кѣдѣ само сѣ нѣколко туземны пѣтицы, отъ които не ще може да извади разноскытъ си, а не да извади голѣмы ползы за акціонерытъ си.

Какво ще излѣзе отъ това? Ако са благодарни само на мѣстнытъ пѣтицы и стоки, желѣзницата ще показва ежегодно грамадны загубы и ще принуждава мѣстото да ѣ гнѣлаща споредъ условіята си, тѣй што до додѣто искаме да си умножимъ богатството сѣ желѣзнытъ пѣтица, ный ще го намаляваме. Нека ни научи желѣзный пѣтъ между Варнѣ и Русчукъ. Нека той говори, колко хиляды лиры поглѣща ежегодно на държавѣтъ подъ името на загубы.

Ный казваме за случая, когато желѣзницата бы работила само за мѣстото. Нъ това не може да бѣде, зашто тѣя не е отдѣлна отъ линіитѣ на Европѣ. Като скаченѣ отъ една странѣ сѣ Австріѣ, а отъ другѣ сѣ Цариградъ, тѣя линія става общеевропейска, и като таквази тѣя не ще са ограничава само сѣ мѣстны прѣвозанія. Тѣя повече смѣта на външнытъ.

Какво ще излѣзе отъ това? Ще излѣзе наводненія на чуждестранны произведенія и на чуждестранцы.

Далечината на вѣтрѣшнытъ мѣста бѣше запазила нѣкои занаяты въ рѣцѣтъ на мѣстнытъ жители и поддържаше тѣхнытъ произведенія. Желѣзницата оближава мѣстата и отвара на европейскытъ работници, капиталы и стоки сичкытъ пунктове на нашето отечество. Ще устоѣтъ ли мѣстнытъ промышленны произведенія прѣдъ европейскытъ? — Не. Нашето ще пада и на мѣстото му ще са издига чуждото. Сѣ свързаны рѣцѣ, сѣ потѣпканы умове ный не ще можемъ и да са боримъ, нъ ще паднемъ при първото допираніе на чужденцытъ.

И тѣй, ный погубваме неукрѣпнѣлата и слабата си промышленность сѣ прѣдиврѣмението отвараіе на желѣзнытъ пѣтица; нъ това не е сичко.

Богатството на мѣстото ще привлича хиляды чужденцы. Въ малко врѣме производителнытъ работы, богатытъ мѣста, удобнытъ пунктове ще прѣминажѣтъ въ чуж-

ды рѣцѣ и ще дажѣтъ благословіиѣ на други хора, а не на насъ. Сѣ свободжѣтъ си, сѣ покровителството отвѣнъ, сѣ капиталитѣ и искусството си чужденцытъ ще направятъ отъ тѣзи мѣста онова, което ный не сме можили и да направимъ, зашто . . . не сме можили.

Това ще бѣде добро, нъ не за насъ. Нашето добро ще състои въ утѣшеніето, че помогнахме на европейцытъ да извличатъ сичкытъ възможны ползы отъ отечеството ни и де ны обръщатъ малко по малко на свой робы, ако не тѣлесно, а то умственно — откъмъ ума.

Тогава по нашитѣ градища ще са надигатъ сѣкакы капелы, а калпацытъ ще са сврѣжѣтъ въ кюшетата.

Желѣзницата Варна — Русчукъ издигнѣ мѣстото твърдѣ много издигнѣ го до толкози, што мѣстнытъ търговцы въ Русчукъ не останахѣ, а въ Варнѣ са разрешихѣ твърдѣ значително.

Не говоримъ за по-долнытъ классове, които търпѣжѣтъ по-голѣмы нужды.

Богатытъ сѣтѣнины за странѣтъ прочее сѣ истощеніе на средствата, убійство за мѣстнытъ промышленность и поробваніе. Това виждаме ный като турскоземецъ и това казваме; който вижда друго нѣщо нека каже.

Ный много подражаваме на Европѣ и твърдѣ малко мыслимъ, какво ще излѣзе отъ това. Трѣбаше обаче да мыслимъ, зашто друго яче ще доде врѣме да са видимъ уголени отъ сичко. Да земаме примѣры отъ другытъ, то е добро; нъ трѣба да избираме примѣритѣ едно, и друго трѣба да земаме не само слѣдствіята за примѣръ, нъ и причинытъ имъ. Като ни са ревнижѣтъ, желѣзны пѣтица и искаме да ги имаме у насъ, трѣбаше да введемъ помежду си и онѣзи причины, които сѣ извикали въ Европѣ желѣзнытъ пѣтица — сирѣчь свободата, образованіето и промышленното развитіе.

Нѣмаме основаніята, не ни трѣбаше и послѣдствіето. За сега ный можахме да са обходимъ сѣ шоссетата, додѣто достигнемъ до една по горныъ степенъ въ вещественното и умственното си развитіе.

Нъ работата вече станѣла. Не ни остава днѣсь освѣнъ да приготвимъ лѣкарство срѣщу злото. А лѣкарството е да са събудимъ и да поченемъ да работимъ. Сѣки трѣба да са приготви добръ, за да не го измѣстѣжѣтъ утрѣ и го оставѣжѣтъ насрѣдъ пѣти. Дѣто трѣба дружно дѣйствиѣ, тамъ да са съставѣжѣтъ дружества; дѣто може да работи единична сила, тамъ отдѣлны личности да работѣжѣтъ. Дѣто мѣстата сѣ удобны за земледѣліе, да са закупѣжѣтъ, сѣ врѣме и да са почене земледѣліето на широко. Дѣто е за другѣ промышленность, за фабрика и за други производства, тамъ да са приготви съответственна дѣятелность

тъй щото когато дождѣ чуждытъ, да намѣ-
рѣтъ сичко натѣкмено, сичко заловено.

Ако не направимъ така, сетнѣ много ще
са оплакваме.

ГАБРОВСКИЕ УЧИЛИЩА.

Въ 39 брой на Македония прочетѣх-
ме извѣстія за устроението на габровски-
тъ училища и за тѣхнытъ бѣдѣщи про-
граммы.

Тѣзи извѣстія ни причинихъ истинско
удоволствие, защото ни показахъ, че и у-
насъ има желаніе и възможность да са на-
редѣтъ по добры училища. Ний честитимъ
на Габровцы за тѣхнытъ старанія по тая
часть и ги молимъ да не ослабватъ въ
добрытъ си намѣренія за училищата. Едно
постоянство отъ 3—4 години ще бѣде до-
ста да закрѣпи училищата въ Габрово на
тая степень, ако не на по-горня, която
иматъ при настоящето си устройство. От-
сетнѣ нѣма страхъ, защото тогава учи-
лищата и тѣхнытъ настоящи программы
ще станѣтъ необходимостъ за мѣстото и,
като таквызи, не ще могатъ да паднѣтъ.

За программѣтъ на мъжкото училище
ний нѣма нищо да кажемъ. Ний ще оста-
вимъ на врѣмето и на опыта да покаже,
що не ѣ стѣга и що е излишно въ неѣ.
Ний ще направимъ нѣколко бѣлѣжки са-
мо за программѣтъ на женското училище.

Въ тѣхъ программѣ ний срѣщаме съ-
щитѣ уроцы по математикѣтъ, които съ
положены за момчетата. Алгебрата и гео-
метріята ще са изучаватъ въ женското у-
чилище въ същый обѣмъ въ който са прѣ-
подаватъ и въ мъжкото. Защо е това?

Голѣмата частъ отъ ученицитѣ ще ста-
натъ прѣсты гражданкы и ступанкы. За
тѣхъ и за тѣхнытъ потребности прочее е до-
ста и аритметиката. Отъ геометріѣтъ до
край и отъ алоггебрѣтъ съ прогресіи-
тъ и логаритмытъ тѣй нито иматъ ну-
жда, нито ще направѣтъ какво-годѣ при-
ложеніе. Тѣй ще ги учѣтъ, за да ги за-
бравѣтъ, когато излѣзатъ отъ училището
и са прѣдадѣтъ на своитѣ занятия, като
майкы, ступанкы, възпитателкы и прочее.

За множеството като не съ потребны
тѣзи уроцы по настоящему, за кого ще
трѣбать? Да рѣчемъ, че тѣй съ са по-
оставили въ программѣтъ за онѣзи дѣвицы,
които ще ставатъ учителкы и които съ
по малко отъ онѣзи, що не ще бѣдѣтъ
учителкы. Нѣ наистинѣ потребны ли съ и
за тѣхъ? Математическытъ познанія ли съ
първата нужда на нашитѣ женскы учили-
ща? Отъ тѣхъ ли ще са почене възрожде-
ніето на нашій народъ и умственното прѣ-
образование на женскый полъ? Това ни са
види не вѣроятно?

По нашето мнѣніе за тѣзи цѣли повече
ще спомогнѣтъ познаніята, които ще на-
правѣтъ дѣвицитѣ добры майкы, добры сту-
панкы (хозяйкы) и добры възпитателкы. А
тѣзи познанія ний не срѣщаме въ про-
граммѣтъ на женското училище въ Габрово.
Ний бихме желали поправленіето на това
важно пропушаніе еще додѣто сме въ на-
чалото на училищитѣ години. Ний прѣд-
лагаме тоя въпросъ на разсѣжденіето на
достойнытъ учители и учителкы въ Габрово.

Ний съвѣтваме да са стѣсни прѣпода-
ваніето на алгебрѣтъ и геометріѣтъ и да
са ограничи съ общи понятія отъ тѣхъ;
а на мѣсто това да са даде мѣсто на на-
укытъ за възпитаніе, за домашно
хозяйство и нѣщо отъ химіѣтъ въ

приложеніе на домашнытъ нужды. Тогава
программѣтъ ще стане по цѣлособразна и
ученіето на момчетата по плодотворно.

Ще ни кажѣтъ че тѣзи науки искатъ
таквызи учители, които съ ги учили. —
Това бы было по добрѣ; нѣ ний мыслимъ,
че за сега може са минѣ и безъ тѣхъ.
При толкози учители и учителкы не ще ли
са намѣрѣтъ трима, които да зематъ от-
горѣ си, за своѣхъ и училищитѣ ползѣ, да
поработѣтъ съкой върху единъ прѣдметъ
и да са приготвятъ да го прѣподадѣтъ?
Когато чловѣкъ е трудолюбивъ и има на-
учнытъ средства, които иматъ габровски-
тъ учители, той може да направи твърдѣ
много нѣща.

Не е първы пѣтъ, дѣто чловѣкъ, ученъ
по единъ часть, ще са залови да научи нѣ-
що и по другѣ.

ЕДНА СТРАННОСТЬ.

Въ третѣтъ книжкѣ на «Книжевното
Дружество» ний срѣщаме таквози стран-
но правило, че было лекомысленно и
дори вредно за общественнѣтъ
нравственностъ дѣло да са на-
пада на религіознытъ злоупотре-
бленія, додѣто народа не былъ
развитъ. Отъ тѣзи нападанія съчинителя на
члена изважда много лоши послѣдствія за
нашій народъ и едно дълбоко развращеніе.
Религіозното равнодушіе, подигравкытъ съ
различны священны нѣща и другы много
иматъ своя источникъ въ тѣзи нападанія
на младытъ лекомысленны главы, иска да
каже членописеца.

Като съкый си има своя погледъ на ра-
ботытъ, позволено е и намъ да си имаме
своя и да не бѣдемъ съгласны съ мнѣні-
ята на достопочтенный членописецъ.

Намъ са струва, че волнодумството не
е плодъ на нападаніята, а нападаніята съ не-
говы рожбы. Волнодумството са е породило
отъ явнытъ злоупотребленія на онѣзи, ко-
ито слугуватъ на върхѣ и са прикрыватъ
съ булото и, за да вършатъ съкаквы гнусо-
тіи. Додѣто тѣй не показахъ съ дѣлата си,
че нѣма за тѣхъ нищо священо, нищо
сѣкло, никой не ги закачаше. За тѣхъ по-
ченѣ да са говори, когато имъ са явихъ
работытъ прѣдъ очитѣ на сичкы.

Не е право и това, че народа изгубилъ ува-
женіето си къмъ сичко священо вслѣдствие
на лекомысленнытъ нападенія. Народа е из-
губилъ това уваженіе вслѣдствие на свя-
щеннытъ служители, и това е толкози яс-
но щото не иска никаквы доказательства.
Що правяхъ у насъ владыцитѣ, каквы съ
поповетѣ и калугерытъ, на каквы святинны
слугувахъ — това е явно за съкого. Яв-
но е слѣдователно и уваженіето което съ
възбуждали у народа и къмъ себе си, и
къмъ святинитѣ.

Народа цѣлъ са подиграва днѣсъ съ свя-
щенната власть на патриарха да върже и
да развързва, защото знае що е и патри-
арха и святостѣта на неговытъ дѣла. Про-
стыи българинѣ са подиграва днѣсъ съ до-
стоинството на владыкѣтъ и на неговѣтъ
духовнѣтъ власть, защото самъ е ималъ
случай да види, какво е това достоинство
и на що са опира тая власть, а не за-
щото съ го възбуждали нападаніята на ле-
комысленнытъ волнодумцы.

Прѣди да напада на волнодумцытъ въ
печата, членописеца трѣбаше да осѣди об-
щото движеніе въ народа ни, което дви-
женіе е породило и исхвърлило на лице пе-
чатнытъ нападанія.

Като историкъ, той трѣба да знае, че
не съ частнытъ лица дѣто даватъ напре-
вленіе на умоветѣ, а общото направленіе
опрѣдѣлява дѣйствіята и мнѣніята на час-
тнытъ лица.

Подырѣ това ний можаме да свършемъ
нашій отговоръ на членописеца; нѣ въ
члена има и другы мнѣнія, които искатъ
баремъ единъ късъ отговоръ.

Нападаніята, казва, съ вредителны за
простото и невѣжественното състояние на
народа ни.

Нѣ пыта са, кога ще са издигне народа
умственно, когато тѣзи злоупотребленія,
суевѣрія и прѣдрасѣдцы му прѣчѣтъ?
Трѣба да са очисти ума отъ едно, за да при-
еме друго.

Исторіята не ни казва, че народытъ съ
вървѣли тѣй, както са иска на членописе-
ца. Въ сичкытъ періоды на народното раз-
витіе у европѣ ний видимъ выкове срѣщу
злоупотребленіята на върхѣтъ и на дру-
гытъ власти. По нѣидѣ си гледаме опы-
ванія за реформы и при низко състояние
на умоветѣ. Нѣидѣ не са е чакало да са
издигне народа до высокѣ степень на об-
разованіето, та че тогава да са почене при-
дирваніето на злоупотребленіята, защото
това бы было безуміе. Защо прочее ис-
каме това отъ нашій народъ? Защо да му
заповѣдаме да върви по други пѣтъ, а не
по онзи, по който съ вървѣли сичкытъ на-
роды? Пробужданіето, постѣпваніето на-
прѣдъ и забѣлѣзваніето на злоупотребе-
ніята въ живота са държѣтъ за рѣцѣтъ
и вървѣтъ дружно. Ако вървѣтъ едно безъ
друго, развитіето не е пълно и нормално.
Тогава нѣкои страны отъ живота съ по-
тиснѣны и задушены въ вредъ на прави-
ното му развитіе.

Намѣсто да скърбимъ за волнодумство-
то, ний трѣба да търсимъ утѣшеніе въ
него. Трѣба да знаеме, че това е таквози
стъпало въ лѣствицѣтъ на развитіето, на
което непрѣменно трѣба да стѣпи съкый
народъ. Като е тѣй, по-добрѣ часъ на-
прѣдъ, за да са достигне и до другитѣ стѣ-
пала часъ на прѣдъ. Додѣто сме на това
стъпало, печалитѣ съ голѣмы. Споредъ ло-
шото търпи и добротото. Нѣ таквызи съ за-
конытъ на реакціѣтъ.

Не трѣба да забравяме добринитѣ, които
ще излѣзѣтъ отъ сегашнытъ бѣркотѣ, и да
скърбимъ за тѣзи бѣркотѣ до отчаяніе.

ПРОЕКТЪ ЗА ПЪРВОНАЧАЛНО ОБУЧЕНИЕ.

Слѣдующіятъ проектъ за първоначалното (осно-
вното) обучение на дѣцата въ Франціѣ са е
прѣдложилъ на одобреніето на народното събрание.

Чл. 1 — Първоначалното обучение е бесплатно
и задължително въ сичкытъ училища на респуб-
ликѣ за дѣцата и отъ двата пола.

Чл. 2 — Съко дѣте, което е напълнило 7 го-
дини, ще бѣде длѣжно подѣ отговорность на нѣ-
говитѣ баща, майка, роднинны или настоянны, да
посѣщава първоначалнытъ училища до възрѣстъ
15 години, безъ да са смѣта по нататѣшното му
ученіе. Впрочемъ бащата ще има право да задѣр-
жа дѣцата си въ кѣщи, когато са докаже, че той
имъ дава началното ученіе у дома.

Чл. 3 — Наставничѣтъ или директоритѣ на сво-
боднытъ (не общы) училища, ще даватъ на об-
щинското управленіе елемѣсарны распискы за у-
ченицитѣ, които са учѣтъ у тѣхъ. Когато роди-
телитѣ са отказватъ да си пращатъ дѣцата или
често ги задѣржѣтъ безъ причины, управленіето
ще привиква прѣдъ себѣ си нерѣдовнытъ.

Чл. 4 — Наказаніето, което са налага на тѣзи,
които настояватъ надъ дѣтето, ще бѣде публично
мѣрманіе за съко отѣжствие по голѣмо отъ 8 дни
и неоправдано съ основателны причины.

Това наказаніе ще са прилага така. Ще са за-

блъжват имената на нередовните родители на един плаж, която ще стои обсемена пред вратата на управлението. Ако ли отсъствието на дъщерята е постоянно или съпротивлението на родителите е доказано, наказанието подиръ заблъжванията ще състои въ глобъ отъ 5 франга и отъ прѣставаніе на гражданскитѣ имъ правдини за цѣлы двѣ години. Глобата ще влиза въ касетѣ на общинското училище.

Чл. 5 — За отдалеченитѣ отъ училището махалы въ голѣмѣтѣ студове и за сичкитѣ околности на общинитѣ въ жатвѣ и въ виноберѣ са допушта на ученицитѣ едно отсъствие отъ 15 дни. Това позволеніе са дава веднажъ въ годинитѣ.

Чл. 6 — Инспектора на първоначалнитѣ училища и окръжниятъ докторъ ще посѣщаватъ сѣкый мѣсѣцъ училищата на округа.

Чл. 7 — На бащата, майката и на настойничитѣ не ще са придирава, когато тѣхнитѣ дѣца сѣ записани въ едно друго училище, нежели въ училището на тѣхното мѣстопребиваніе.

Чл. 8 — За онѣзи, които подиръ 12 години поискатъ да постѣпнѣтъ въ второстепеннитѣ училища, или въ лицейтѣ и коллегіитѣ, ще става нарочно испытаніе предъ едно сѣдилище отъ управителя, инспектора и отъ нѣколко родители, членове на общинитѣ, и ще имъ са дава свидѣтелство за тѣхнитѣ способности.

Чл. 9 — Общинитѣ ще спомогатъ за бесплатното обучение толкози, колкото могатъ да дадатъ за училищата си. Останалото ще са дава отъ господарството. Най малката заплата на учителитѣ и учителкитѣ ще бѣде 1,200 франга за годинѣ. Освѣтъ това ще имъ са даватъ жилище съ градинѣ, дърва и освѣтленіе.

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИ И НА "ТУРЦИЯ"

ЖЕЛѢЗНИКЪ, 27 Септември. « Много похвални вънѣзи са плѣтъхъ на нашитѣ общинѣ, нѣ това не ѣ послужи за добро. На мѣсто да направятъ нѣщо повече за напредѣка на обществото ни, общинаритѣ поставихъ сичко въ жалостно положение. Похвалитѣ за прѣминжалитѣ имъ дѣла направихъ общинаритѣ да не зачитатъ народа за нищо и да вършатъ сичко по волятъ си.

Въ сѣко общество работитѣ трѣба да ставатъ по общо съгласіе или по вышегласіе, ако искатъ да бѣдѣтъ трайни и плодотворни. Поченѣтъ ли тѣй да ставатъ само по волятъ на нѣколцина, сѣтнинитѣ сѣ лоши. Безъ редъ нищо не става; а нашата община именно безъ редъ отива. Нѣ съ завързани очи не отивашъ на далечъ, безъ да събѣскашъ тогова и оногова на пѣтя си. Така направи и нашата община. Тя прогони отъ желѣзникъ нѣкои отъ градскитѣ въспитанници доктори, учители и учители и отвори вратата на прѣдшнитѣ шарлатане — Евреи. На цѣлъ градъ докторъ Стояновичъ е малко нѣщо. Хората по неволя ще прибѣгватъ до шарлатанетѣ.

Най-достойнитѣ учителъ и учителка са принудихъ да търсятъ други мѣста. Тѣй не можахъ да търпѣтъ произволитѣ на общинаритѣ и собственото униженіе. Безъ да разбираатъ отъ учителскитѣ работи и отъ тѣхното прѣподаване, общинаритѣ искатъ съ сичко да са распоредятъ, сичко да станѣтъ и редѣтъ по волятъ си, безъ най-малкото вниманіе къмъ учителскитѣ блѣжки. Е, за търпеніе ли е това? Можешъ ли да глѣдашъ спокойно, какъ са тургатъ нѣщата едно на мѣсто друго и се накриво?

Прѣди годинѣ докторъ Грѣмниковъ поиска да прѣподава въ училището ни зоологіѣ; той не искаше за труда си никакѣхъ заплатѣ. Общинаритѣ обаче му отказахъ, за да прѣдадѣтъ тажъ наука на человекъ, който нѣма вѣстъ отъ нежъ.

Съ насилното напушаніе на докторъ Цанинскій и на по-добритѣ учители прѣкъсахъ са и публичнитѣ сказки.

Общинаритѣ си прочетѣхъ годишнитѣ смѣтки безъ да ги подложатъ на размѣданіе. Въ отчетѣ са каза, че имало пари подъ лихвѣ, нѣ у кого са и по колко на 0/0, никой не знае. Поминѣ са такожде че са работило за съставяніе на Старо-загроскѣ епископѣ въ Желѣзникъ, нѣ никой не си е обяснилъ еще има ли тажъ нуждѣ за нашитѣ мѣста и ще ли бѣде полезно таквози нѣщо.

Тѣй като воли работитѣ ѣ ги крѣе подъ голѣмѣтѣ имена на членовѣтъ си, не е чудно нѣколко дѣто общината и тая година си останѣ сѣщата.

Ахъ! изгуби са значеніето на нашѣй градъ!

Единъ гражданинъ.»

Дописника жалѣе за това, че ужъ Желѣзникъ си изгубилъ прѣдшното значеніе; нѣ таквази жалостъ си нѣма мѣстото, защото този градъ не е ималъ никога по голѣмо значеніе, отъ колкото има и днѣсь. Нѣй билъ можемъ да кажемъ че днѣсь стои по добрѣ, ако въ нѣкои отношеніа и да куца твърдѣ много. Въ какво е състояло това значеніе? Въ единодушіето на обществото ли? Нѣ това го има и до сега. Ако го нѣмаше, общинаритѣ трѣбаше да са промѣнятъ. — Въ наредѣбитѣ на училищата ли? Нѣ тѣй сѣ сѣщитѣ и биле измѣненѣ къмъ по-добро. — Въ лицата на учителитѣ ли? Нѣ тѣй сѣ сѣщитѣ. Ще каже, сичко като е по прѣжнему, и значеніето на града е прѣжнето.

Вината на вашитѣ общинари прочее не е въ това, че сѣ свалили значеніето на обществото ни; вината е у врѣмето, че ги испрѣдило. Ако нѣй днѣсь гледаме на училището ви и на общинитѣ ви сѣ недоволено око, това не е че тѣй сѣ станѣли по-долни, както отъ много мѣста на нашето отечество и за много общинѣ са чува; нѣй сме недоволни, защото сме познали нѣколко истини повече и защото не виждаме приложеніе на тѣзи понятіа въ училището и въ общинитѣ. Като по млади, нѣй сме научили нѣщо повече, издигнали сме са малко по горѣ отъ прѣдшнитѣ си понятіа, и така много нѣща ни са виждатъ вече подъ другъ видъ, много недостатѣци са отиватъ прѣдъ очитѣ ни. Отъ това нѣй ви каже, че училищата паднахъ, че общината са развалила и прочее.

Не искаме да кажемъ, че не става и паданіе на долу; и то става, нѣ въ Желѣзникъ не е тѣй. Въ желѣзникъ са издигнали млади, които сѣ имали случай да пѣтуватъ и да са учатъ повече отъ другитѣ си съграждане; разбира са сега, че за тѣхъ желѣзничкитѣ работи не могатъ да иматъ оная редовностъ и онажъ обаятелностъ, които иматъ тѣй за масѣтъ, за множеството, не може и да имъ са не види, че сичко наоколо имъ са снишило, паднало. Ето обясненіето и истинскій источникъ на угорченіята на нашѣй дописникъ. Угорченіята сѣ неумѣстни, когато са искарватъ отъ нѣкакво си паданіе на общинитѣ; нѣ тѣй иматъ своя смисълъ, когато ги изваждаме отъ постѣпваніето на врѣмето напредъ и отъ нашето сѣденіе на едно мѣсто. Ако бѣше казалъ дописника, че Желѣзничката община не върви съ нуждитѣ на врѣмето, нѣй щѣхме тогава да бѣдемъ напълно съгласни съ него, защото и нѣй заблъзваме у тажъ общинѣ едно упорно закрѣпѣваніе на това мѣсто, дѣто ѣ похвалихъ прѣди нѣколко години, и едно голѣмо прѣнебрѣженіе на по-новитѣ нужди. Като докара работитѣ си до единъ редъ, Желѣзничкото общество помисли, че това е най-добрий редъ и че отъ него не трѣба да са отсѣпва ни на педѣ. Заблудженіе голѣмо и вредително, защото осѣжда общитѣ работи на застой и отхвърля сѣдѣйствието на малкото онѣзи млади граждани, които бы могли да дадатъ сѣврѣмененъ сѣвѣтъ за много нѣща и които съ това бы поддържали общитѣ работи поблизу до сѣврѣменитѣ мисли и правила.

Нашето мнѣніе е, че младитѣ не трѣба да осѣждатъ сичко вѣтхо, а старитѣ да стоѣтъ само на вѣтхото, защото и едното и другото ще докара побъркваніа и вредове въ работитѣ на общинитѣ. Ако искаме сичко да подновимъ изведнажъ, нѣй ще зидимъ на въздуха. Множеството като е неирриговено, то или ще стои равнодушно или ще противодѣйствова и ще срыва направеното. Да подновяваме постепенно и съ просвѣщеніе на умовѣтъ, защо подновяваме, — това е най-вѣрний пѣтъ къмъ напредѣка.

Тѣй сѣщо не правимъ добрѣ и когато стоимъ въ общитѣ си работи на едно мѣсто. Неподвижността е болестъ и смъртъ. Трѣба да вървимъ съ врѣмето и да отговаряме на нуждитѣ, които ни то донася. Нѣ какъ ще вървимъ? Какъ можемъ да познаваме новитѣ нужди? Какъ ще са научаваме, по кой начинъ да ги удовлетворимъ?

Това е твърдѣ лесно. Сѣко врѣме донася и по едно поколѣніе, въспитано въ неговый духъ. Доста е да смѣсяме въ работитѣ при вѣтхитѣ хора и отъ новитѣ поколѣнія, доста е да обновяваме постоянно нашитѣ общинѣ, нашитѣ училищни настоятелства съ хора отъ настоящето врѣме, и нѣй ще можемъ да са държимъ наспоредъ съ врѣмето. За почетъ е опытноста на

старитѣ, нѣ не сѣ по малко нужни и новитѣ мисли на младитѣ. Съединени въ едно тѣзи двѣти силы сѣкога ще държатъ общества ни на приличнѣтъ высочинѣ. Не трѣба да прѣзираме распаленѣтъ младостъ и да ѣж отхвърляме отъ общитѣ работи. Младостѣта съобщава на работитѣ по-голѣмѣ топлинѣ и внася въ тѣхъ таквизи свѣтлинѣ, които опыта на старитѣ не може да ѣма. Старитѣ гледатъ на работитѣ съ очитѣ на своѣжъ младостъ, а младитѣ гледатъ съ очитѣ на днѣшнитѣ обстоятелства, което ги прави по пригодни за днѣшнитѣ работи.

Ето защо съвѣтваме Желѣзничане да зематъ въ общинитѣ си и нѣколко отъ младитѣ и да ги послушватъ сегисъ-тогисъ; ето защо молимъ и младитѣ да не бѣдѣтъ твърдѣ бързи и да не выкатъ срѣщу сичко, нѣ да паравотватъ и да си помислюватъ повече, кое може и трѣба дѣлѣ да са измѣни, и кое трѣба да остане за утрѣ. Р.

ОКРѢЖНОТО ПИСМО НА ВЕЛИКІЙ ВЕЗИРЪ КЪМЪ ВЪНШНИТѢ УПРАВИТЕЛИ.

Тѣзи дни са появи скрѣжното писмо на новый Великъ Везиръ къмъ управителитѣ на държавитѣ. Този актъ е заблъжителенъ за сѣки поданикъ, защото въ него са показва програмата на новото управленіе на държавитѣ. Языка му е ясень и точенъ. Като начертава пѣтя на новото министерство, везирското писмо призѣва сичкитѣ управители на областитѣ и чиновницитѣ да изпълняватъ добрѣ длѣжноститѣ си, защото иначе строгѣ наказания ги чакатъ.

Негово Высочество почева отъ прѣобразованіята на сѣдѣветѣ и казва, че до сега тѣзи прѣобразованіа твърдѣ малко сѣ достигвали назначеніето си. Негово Величество състави сѣдѣвица и съвѣты, казва Везирѣ, опрѣдѣли сѣдници и толкози чиновници, опрѣдѣли голѣми заплати само и само да са изпълнява точно правосѣдіето. Нѣ каквото са види, нито управителитѣ, нито сѣдѣвищата и съвѣтитѣ сѣ погледнали серіозно на императорскитѣ намѣренія. Нѣй имаме положителни свѣдѣнія, че въ сѣдѣветѣ ставатъ голѣми неправди и че срѣщу тѣхъ има много оплакванія, тѣй шото новий-редъ на вѣлаетѣтъ докарва повече затрудненія, отъ колкото улесненія. Това сичко трѣба да са дигне, казува окрѣжното.

Като говори за пѣтищата, които са правѣтъ сега по вѣлаетѣтъ, Великъ Везиръ приканва чиновницитѣ да не правѣтъ таквизи пѣтища които са развалятъ слѣдъ едни годинѣ, нѣ да правѣтъ здравѣ работи. Той казува, че пѣтищата не са правѣтъ само, за да са хвалѣтъ съ тѣхъ чиновницитѣ прѣвъ вѣстницитѣ и въ донесеніята си до правителството, нѣ за ползѣ на мѣстото.

Намѣреніето на голѣмѣтѣ разносѣ по вѣлаетѣтъ и цѣлѣта на прѣобразованіята не е да издаваме вѣстници и календарѣ, казва Негово Высочество, нѣ да сѣ введѣтъ съществени и полезни промѣненія въ дѣлата на управленіето и на сичкитѣ други клонове на вѣлаетското устройство. Ако глѣдаме само на вѣстницитѣ, нѣй ще приичае на хора, които готѣтъ покѣщнинѣ за кѣшѣ, на която не сѣ положени еще основаніята.

Везирѣ осѣжда онова упорно настояваніе на нѣкои управители да си оставятъ жителитѣ работѣтъ и да си хабѣтъ средствата за украшеніе на градищата и за построеніето на различни пѣтища. Той казва, че не е право нѣщо да са трудѣтъ жителитѣ на таквизи работи, отъ които нѣматъ ползѣ. Когато ще помагатъ за нѣщо съпарѣ или съ трудъ, трѣба да имъ са докаже, че това е за тѣхнѣ ползѣ.

Той прѣпорѣчва на сичкитѣ началства да глѣдатъ на сичкитѣ царскѣ подданици, като на равни, и да поддържатъ между тѣхъ постоянно съгласіе и братско сѣжителство, както са пада на чада отъ сѣщото отечество.

Най послѣ Н. Высочество прѣпорѣчва на сичкѣ учението, като коренъ на сѣко добро.

Отъ сѣдѣжаніето на окрѣжното и отъ дѣлата на Негово Высочество въ столицѣтъ, нѣй отдалеченитѣ отъ главното мѣсто на работитѣ заключаваме, че за Турциѣ са отива една нова Ера, Ера на правосѣдіе и на здравѣ вѣтрѣшнѣ политикѣ. Отъ сичко са види, че новий Везиръ не ше са запре до външното на работитѣ, до формитѣ, както е било до сега. Той отхвърля формалѣжѣ странѣ на далечъ и на сичко гледа вѣтрѣшното му, сѣшностѣтъ му. Пѣтища ли е, сѣдѣвица ли

е, съвѣты ли е, той не глѣда само има ли ги и какъ сж устроены, нъ и за какво служатъ, до колко отговарятъ на назначеніето си. Отъ таквызи благи намѣренія, отъ таквози благородно начало не могатъ да не излѣзатъ най добрытъ слѣдствія. Ето защо посрѣщаме ный новото управленіе съ най-голъмото довѣріе на свѣта и съ най горѣщы надѣжды.

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

РУСИЯ и ПРУСИЯ. Въ отношеніята на тѣзи държавы са проявяватъ голѣмы промѣненія. Двата двора са мѣчатъ да покажатъ на свѣта, че нѣма по голѣмы пріатели отъ тѣхъ; нъ при сичкытъ имъ усилия въ този пѣтъ, много работы показватъ, че пріятелството са намира само на устата и че то са дигнало отъ сърцето. Не може да има пріятелство тамъ, дѣто има недовѣріе; а именно това чувство прѣобладава и у двѣтъ страны. Руссія останж смаяна отъ голѣмытъ успѣхы на пруското оръжіе; тя разбра че съсѣда ѝ не е вече за шагуваніе. На това първо стрясаніе притуря са и друго — съединеніето на Германія въ една имперія въ рѣцѣтъ на Прусія, което прави Прусія силнѣ отъ двѣ важны страны — по оръжіе и по множеството на населеніето си. Това е твърдѣ много за да възбуди недовѣріе въ Русія, която са допира до Прусія и има да управя съ неѣ смѣтки за граници и за населенія. Ето прочее че Русія, при сичкытъ си старанія да запази добры сношенія съ Прусія, усѣща невъзможността на това нѣщо и са приготвя за сѣбѣ случай. Тя направи стѣгнато пріятелство съ нашій царь и показва благосклонность къмъ Франція, като да иска и нейното пріятелство. Подумва са даже, че между Русія и Франція са готви единъ сѣюзъ.

Като глѣда това и като усѣща, че при сегашното положеніе на работытъ пріятелството съ Русія едва ли ще може да са запази, Прусія такожде са готви за сѣбѣ случайности. Тя са приближава до Австрія, която въ душѣтъ си мрази и прѣзира. Сега между двѣтъ имперіи въ Германія има пріятелство, има го поне на думи. Австрія мрази Прусія отъ сичкото си сърце; нъ днесъ е принудена да глади Прусія и да са показва нейна пріятелка, за да не пострада по голѣмо зло. Дѣто ще жертвова себе си, нѣка пожертвова чувствата си. Аео отригне пріятелскытъ рѣкъ на Прусія, страшно е за цѣлѣ Австрія: едно споразумѣніе между Прусія и Русія може да хвърли Австрія въ най голѣмытъ затрудненія на свѣта.

Таквызи сж отношеніята на Прусія и Русія. Тый сж натегнаты и лесно могатъ са скѣса. Въпроса за австрійскытъ Славяне, които Прусія не глѣда съ добро око; въпросытъ за границытъ, за балтійскытъ области, за рускытъ нѣмцы, които Русія захваща да отригва отъ положеніето, което залавахъ въ господарството до сега — сичко това може да послужи за причины на непріятелство и на бой. Кога ще бѣде това, никой не може да го каже; то са само прѣдчувствува, нъ не може да са опрѣдѣли. — Когато дойде това врѣме, ный ще бѣдемъ честиты да видимъ единъ отъ най-голѣмытъ боюве на свѣта.

АВСТРИЯ. По примѣра на чехытъ южнытъ славяне на Австрія, особенно Словацкытъ правятъ сякаквы усилия, за да добѣлѣтъ собствены автономіи. Като глѣдатъ това, маджарскытъ вѣстници обвиняватъ Словацкытъ въ подкупность и казуватъ, че Словацкытъ движенія ставатъ по побужденія отъ чехи.

Народната словацка газета отговаря на тѣзи клѣветы съ горчевинѣ и казува, че словацкытъ нѣматъ нуждѣ отъ внѣшны възбужденія, додѣто е маджарската политика. «Тая политика припознава равенството на Словацкытъ само въ данѣцкытъ и въ военнѣтъ службѣ; нъ сичко са запира на това. Училищата и писалищата сж маджарскы; Словацкытъ нѣматъ нито една гимназія поддържанѣ отъ правителството; гимназіята която сме основали съ свои пары, нѣма право да дава свидѣтелства.

Отъ данѣцкытъ на немаджарытъ са крѣпятъ маджарскытъ театры и маджарскытъ писатели. Сичко наше са приема като панславистко, и са осжда, като прѣдательство. Имаме ли нуждѣ отъ внѣшны побужденія?»

Маджаретѣ нападали на Словацкытъ по улицытъ на Пестъ и имъ правили сѣкаквы оскърбленія, което еще повече распалвало духоветѣ накарало послѣднытъ да желажѣтъ повече отъ сѣкогы своѣ вътрѣшны автономіи.

Въ Фіумъ и около него има смущенія. Маджарското правителство иска да земе отъ тѣзи мѣстѣ войска и да развали условіята, по които сж са присѣдинили тый на Маджарскытъ коронѣ. Обвѣрзваніята искали да не са зема отъ Фіумъ войска.

СЪРБИЯ. Въ отговора, който направи сѣрбското народно събрание (скупщината) на княжеското слово при отваряніето на това събрание, ный срѣщаме слѣдующето мѣсто:

«За скупщината усѣвършенствованіето на войскаѣ е толкози по важно, че народа спокойно чака сгодижѣтъ минутѣ да освободи и съедини народытъ отъ балканскы полуостровъ»

Понеже и ный българетѣ живѣиме на казаны полуостровъ, то добрытъ намѣренія на сѣрбытъ са простиратъ и на насъ.

Нъ ный ще имъ кажемъ че по-добрѣ ще сторѣжѣтъ да помислѣжѣтъ за други работы и да извадѣжѣтъ отъ ума си българетѣ, които немислѣжѣтъ за помощ и неискать отъ никого. Тѣхната помощ и тѣхнытъ надѣжды сж на правителството имъ. Отъ него тый чакать и ще получѣжѣтъ сичкытъ потрѣбны улучшения за общественый и гражданскый си животъ.

Сѣрбскытъ силы не сж толкози голѣмы и състояніето имъ не е до тамъ свѣршено, за да прѣскажѣтъ помощитѣ си тамъ, дѣто не е потрѣбно и дѣто не ги искать.

Когато рѣши сичкытъ вътрѣшны въпросы за матеріалното и умственното си развитіе, Сѣрбія ще има тогази врѣме да мисли и за навънъ. Нъ сега е далечъ отъ да е свѣршила своитѣ си работы. Финанціалното положеніе на народа и промышленното му могатъ да погълнѣжѣтъ грыжыты на сѣрбското правителство еще за много години и да му отнематъ стѣвѣмъ при-

сърцето за помощъ на жителитѣ отъ българскы полуостровъ.

СѢКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

Прочитае въ Куріе д'Оріанъ отъ 7 окт.

Вчера, нѣколко полицейскы служители са прѣставихъ прѣдъ бывшій министъръ на полиціяѣ Хюсни паша и му обьявихъ царскатата заповѣдъ да остави Цариградъ.

Подырь единъ часъ той трѣгна за Кипръ. Сѣщото са е обьявило и на трима други отъ высокытъ чиновницы — на Еминъ бей, бывшій секретаръ на Султана, на Хюсенъ Авни паша прѣдшій министъръ на войнѣтъ и на Исмаилъ паша досегашній управитель на Албанія.

Увѣрять, че Еминъ бей е испратенъ на Кипръ, Хюсенъ Авни паша въ Караманія, а Исмаилъ паша въ Требизондъ.

За мѣстата на изгнаніето има разногласіе.

Прочитае въ «Търговскый Мониторъ.»

«Отъ нѣколко врѣме телеграфа и вѣстницытъ не прѣставатъ да прѣскажѣтъ по четѣртѣ края на свѣта различни протестації, и да са мѣчатъ да подкопаватъ кредита на Турскытъ държавѣ. Вчера са протестувахъ компаніитѣ на желѣзнытъ пѣтища отъ Варна и Айджинъ и искажѣтъ отъ правителството нѣкаквы си суммы, за които нѣмажѣ право освѣнъ подъ различни условия, неточно изпълнены до сега. Днѣсь компаніята на желѣзнытъ пѣтища въ Румели са протестува и не допушта продажбата на горытъ въ Боснѣ. Дѣлотърпеніето на правителството е въ голѣмо искушеніе. Врѣме е вече да са потѣпѣжѣтъ тѣзи походкы и да са постѣпи съ виновнытъ така строго, както иска тѣхното докачително и безосновно поведеніе.»

Ный имаме случай да кажемъ другадѣ, че чужденцытъ не глѣдатъ, освѣнъ за себе си. Еще пѣтя не са е направилъ, и тый са считатъ вече господари на сичкытъ мѣста и горы по край него. Това вече излазя извънъ мѣрката. За това ли сж повыканы тука, за да ни сѣднѣжѣтъ на главытъ? За това ли сж турскоземцытъ, за да ги лѣжѣжѣтъ и вѣдѣжѣтъ чуждытъ пришлыцы? По добрѣ да нѣмаме желѣзны пѣтища а не да ни са тѣпѣжѣтъ интересы и честыта чрѣзъ тѣхъ. Врѣме е да кажемъ, и ный, да са помисли за тѣзи дълбоки докачванія и за тѣзи чрѣзмѣрны притязанія, които заплашватъ нашето бѣдѣще.

— Не бойте са читатели! Вѣстникъ Мондъ обьявѣва, че страданіята на нѣкои страны щѣли да прѣстанѣжѣтъ въ идущѣтъ годинѣ; може нашата страна да влѣзе въ това число.

Въ 1851 нѣкоя си вдѣхновена дѣвица, Меланія, прѣдсказала тажъ голѣмѣ случѣжѣ, като написала на единъ прозорецъ годинѣтъ и тѣзи буквы:

1872, Ф. Д. М.

Споредъ тѣлкуваніята на «Мондъ» тѣзи буквы щѣли да кажѣтъ: 1272, Фенъ де Мо — край на злочестинытъ.

Като французкы и католическы листъ, «Мондъ» очаква доброто само за францѣ и за папѣжѣ; нъ ный не губимъ надеждѣ и за себе си, защото знаемъ, че Богъ не е само на католицытъ. Чакайте прочее и надѣйте са!

Само това не знаемъ, да не бы тѣзи думи да иматъ друго истѣкованіе, наприкладъ фенъ де Мо — край на свѣта.

Въ такъвъ случай пакъ чакайте, нъ треперете! Моете са сичкы дано пророчеството са напишѣ само надъ главѣжѣ на папѣжѣ и на калугеритѣ.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЬ.

Тулченското читалище благодари на Господа:

В. Нецова изъ Габрово за	гр.	90
Бр. Аераамови изъ Търново	»	40
Н. Ковачева изъ Свищовъ	»	53
С. Петрова	»	53
Агопа Миситина	»	26

Читал. настоятелство.

DOSSIER A CONSULTER POUR LA QUESTION D'ORIENT

Ou les Grecs à toutes les époques, depuis les temps les plus reculés jusqu'à l'affaire de Marathon en 1870.

Il y a près de trois ans, un ancien diplomate en Orient publia le Dossier russe dans la question d'Orient, qui eut un grand et légitime succès. Aujourd'hui, le même auteur publie le Dossier grec pour la même question: le succès en sera plus grand encore. C'est la conviction de tous ceux qui ont déjà lu ce livre aussi original qu'instructif: les Grecs de toutes les époques y sont photographiés. C'est un grand service rendu aux hommes politiques qui s'occupent avec tant d'intérêt du présent et de l'avenir de l'Orient dans ses rapports avec l'Occident.

Un volume de 440 pages. Prix: 6 fr. En vente chez M. Weiss, libraire à Péra.

НОВОТО УПРАВЛЕНИЕ.

Подъ това заглавие Тюрки обнародва единъ членъ, отъ който ний заемаме по главнитъ и по същественихъ мѣста. Стремленіята на царя и на везира поченяхъ да излизать на видѣло. Управителната часть като не са е спрѣдѣлила добръ въ сичкитъ си точки, ний не ще кажемъ нищо за нежъ. Ний ще говоримъ за онова което е явно. Царя сваля отъ своѣхъ заплатъ 30 милиона. Комисіята, която е наредилъ Великий Везиръ, приготвюва бюджета за 1872. Тя е натоварена да прѣкъса съ една твърдъ рѣкъ сичкитъ бесполезны разноска. Да унищожи сичкитъ чиновъ и заплати безъ служба; да съкрати голѣмѣхъ заплати; да унищожи различнитъ паричны награды, като бесполезны. Освѣнъ това полага са да са съкрати числото на визирскитъ чиновъ. До сега много заплати сѣ са давали на лицата, а не на служба. Отъ сега заплатата ще са дава за служба. Махмудъ паша смѣта добръ. Той прѣглежда добръ доходѣхъ и тогава нарежда разноска. Когато расходѣхъ не надминаватъ приходѣхъ, царството си намира въ добро положение. Ако ли става наопѣки и расходѣхъ надминаватъ приходѣхъ, тогава царството пада въ тѣжки годишны болѣсти и загубва довѣріето. Ако са прибѣгне до заемъ за покрываніе на дефицита, това е едно вѣрно и ближне разореніе. Подыръ единъ заемъ иде другъ, както подыръ едно зло иде друго. Махмудъ паша разбра злото и намѣреніето му е да уравни бюджетъ съ економіи. Съ това той ще укрѣпи виѣшнѣхъ независимостъ на държавѣхъ.

ЮНАКЪ ВОДИТЕЛЬ.

(огледало за водачитѣ.)

Когато на първый септемврий 1870 Прусскитъ стѣснихъ Французитъ около Седанъ и ги принудихъ да са тѣгнѣхъ въ града, генералъ Вимпфенъ, главно-командующій на Французитъ, пратилъ на Наполеона едно писъмце, въ което му съобщава единъ планъ за излизаніе отъ Седанъ и за отваряніе на единъ пътъ прѣзъ неприятельскитъ редове. «Елате, казва генерала, между войскитъ си; тий ще са съчетѣхъ за благополучны да ви отворятъ единъ пътъ.»

Ела, покажи са на войскѣхъ, за да ѣхъ въодушевишь, иска да каже генерала. Нѣ малодушный императоръ, който разиграваше народа съ интересѣхъ си, отбѣсва прѣдложеніето и слѣдъ малко проважда прочутѣхъ запискѣхъ до прусскій царъ да му каже, че са прѣдава.

«Като не можихъ да умрѣхъ посредъ войскитъ си, не ми остава друго, освѣнъ да прѣдамъ сабѣхъ си въ рѣцѣхъ на Ваше Величество.

Вашъ братъ

Наполеонъ.»

Като не можилъ да умре! Че опыта ли са? Че отиде ли между войската? Чудѣхъ са сичкы за бързото поражение на Франціѣхъ: при таквызи водачи сичко става!

ЗА ПОСЛОВИЦЫТЪ.

Казувать, че пословицѣхъ сѣ кодекса на народнѣхъ мѣдрость и онѣзи правила и истини, които е придобилъ и изработилъ народа въ дългитъ вѣкове на своя животъ. Ний сме съгласны съ това, нѣ не напълно. Въ пословицѣхъ има истини, нѣ тѣзи истини не сѣ до толкози общы, щото да обгрѣщатъ сичкитъ подобны случаи, сирѣчь сичкитъ еднаквы случкы, за които е направена пословицата. Да земемъ наприкладъ слѣдующѣхъ пословицѣхъ: БѢЖАНОВА майка не плаче, и да ѣхъ испытаме смѣсла. Тя иска да каже, че който бѣга отъ опасностѣхъ, майка му нѣма злочесниѣхъ да го оплаква. Нѣ явно е изведнажъ, че сичкитъ опасности не може да избѣга чловѣкъ и не трѣба да ги избѣга. Има опасности отъ които зависи нѣговото благополучіе съ които трѣба да са бори и въ които може да накара майкѣхъ си да плаче. Ето на, че пословицата испуща нѣкои случаи отъ своѣхъ си власт. — Азъ да ви наѣмъ пословица която да не испуща нито единъ случай и на която истината да е обща. Ето ѣхъ: МѢЛЧАНОВА майка не плаче. Майката на МѢЛЧАНА никога, рѣшително никога не плаче, защото милата ѣ рожба нито политикъ осжда, нито царіе и дипломаты критикува, нито законѣхъ отхѣрга, нито личности докача, нито другы бѣлѣжкыпосрѣща въ блаженството по своя спокоенъ и безнадежно глупавъ

животъ. МѢЛЧАНОВАТА МИЛА МАМА НѢМА ОСВѢНЪ ДА МУ СА РАДВА.

ПОИСКИ И КАЛУГЕРСКИ РАБОТЫ.

Види са Исусъ Христосъ не е донесълъ на земѣхъ миръ и не ны учи на любовь; защото христіанетъ нийдѣ не пазѣхъ тѣзи двѣ правила.

Да оставимъ като насъ грѣшници — миряне, правилата не са пазѣхъ и отъ онѣзи, които сѣ ужъ посвятили живота си на тѣхното съхраненіе и изпълненіе. Калугеритъ и поповѣхъ нѣматъ другъ службѣхъ освѣнъ проповѣдѣхъ и изпълненіето на заповѣдѣхъ за любовь. И какво виждаче? Отъ тѣхъ излизать сичкитъ раздоры, сичкитъ общественны и частны омразы и сичкитъ гоненія. Подъ прѣдлогъ на религіознѣхъ ревностъ, тий подкопаватъ евангеліето и събарятъ правилата за любовь.

Христовѣхъ думы, христовѣхъ стѣжки — сичко у тѣхъ са обрѣща на причины за каранія и омразы.

Вѣстницѣхъ ни донасятъ, че новы смущенія и каранія са появили на светитъ мѣста между Грѣцы и Арменцы отъ еднѣхъ странѣхъ и католицѣхъ отъ другѣхъ. Тий са карѣхъ за еднѣхъ разваленѣхъ черковѣхъ въ Лидѣхъ, каратъ са за входа въ арменскѣхъ черковѣхъ въ деня на св. Іакова, каратъ са за вратѣхъ на Ветлеемскій вертепъ, каратъ са за сичко и тѣхнитъ каранія нѣматъ ни край, ни прѣдѣлъ.

Намѣсто да са ползватъ отъ святинѣхъ сичкы невѣзбранено; намѣсто да забравятъ прѣдъ гѣхъ сѣко недостойно чувство и да показватъ едни кѣмъ другы само любовь и дълготѣрпеніе, само снисходительность и миролюбіе; тий бесчестѣхъ сичко съ своитъ съперничества, съ своитъ омразы, съ своитъ клѣветы и съ своето нехристіанско поведеніе.

Зеръ това иска отъ тѣхъ и вѣрата, и служба имъ!

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— «Научаваме са казва Тюрки, че изботенный отъ Яверъ ефенди проектъ за нарежданіето на ежедневнѣхъ пощенѣхъ службѣхъ между Европѣхъ и Цариградъ са е уобрилъ отъ държавный свѣтъ и са е утвърдилъ отъ Султана. Высочата Порта е възложила вече изпълненіето му на пощеното управленіе.»

И това е добро, нѣ по-добръ щѣше да бѣде ако са турѣше пощенѣхъ службѣхъ вѣтрѣхъ въ държавѣхъ на по-добры основы. Ний нѣма да скрийме, че таа служба е до толкози пренебрегнѣхъ, щото сѣкый бѣга на австрійскѣхъ пощѣхъ или на пѣтницѣхъ, за да си допрати писмата и другитъ вещи. Освѣнъ закъсняваніето на писмата по турскѣхъ пощѣхъ, има и загубваніе. Въ отдалеченитъ мѣста има 50 0/0 вѣроятность, че писмата ще са загубѣхъ. Четете различнитъ допискы за пристиганіето на вѣстницѣхъ по различнитъ части на Еврейскѣхъ Турціѣхъ и виѣхъ ще видите, колко точность има въ пощенѣхъ службѣхъ. Като оставяме вѣтрѣшнитъ нужды неудовлетворены и бързае да улеснимъ вѣншнитъ, ний еще веднажъ показваме че нашитъ интересы не ни сѣ милы, и че ний не глѣдаме нази си, колкото другитъ. Додѣто нашитъ пощѣхъ сношенія страдатъ отъ най голѣмы недостатѣхъ, грѣхъ е да мислимъ за сношеніята съ чуждитъ земи. При това съ устройството на пощенѣхъ службѣхъ за чуждитъ мѣста, ний не правимъ голѣмы услуги на между народнитъ сношенія, защото Европа има пощѣхъ сношенія съ Цариградъ чрѣзъ своитъ собствены пощѣхъ, които сѣ и по редовны и по вѣтѣхъ. Съ това ний си прѣскаме дѣйствіята на чужды полета и изгубваме възможность да направимъ нѣщо за нази си.

Не е злѣ да са помисли и за скѣпотѣхъ на пощенѣхъ тарифѣхъ у турскѣхъ пощѣхъ.

— Въ Америкѣхъ сичко е голѣдиво. Тамъ и природата е по силна и по грандіозна, и прѣдпріятіята на хората сѣ по-голѣмы и по-наложителны (импозантны). Американцѣхъ въ сичко искѣхъ да бѣдѣхъ първы на свѣта и каквото правѣхъ, правѣхъ го на голѣмо, на едро. Благодарѣніето и жертвѣхъ имъ за чловѣколюбивы работы сѣ грамадны, нѣ и злодѣяніята имъ не оставатъ по-доло.

Вѣстницѣхъ ни донасятъ извѣстіе за такъози злодеяніе, което ний тука въ Европѣхъ не сме чували нито можемъ чу. Муниципалитета въ Нью-Йоркъ намислилъ да оплѣни обществото съ нѣщо и изпълнилъ това намѣреніе по такъвъ начинъ, щото пѣна са брой съ стотины милионы.

На 1 януарія 1869 градскій дългъ на Нью-Йоркъ бѣлъ 29,324,940 долара, а на 1 августа 1871 той са намѣрѣва ѣскаченъ на 100,955,333 долара. Ще каже въ двѣ години той порастѣхъ около 70 милиона доллары, безъ да сѣ станами голѣмы разноска. Общата касса задѣжила наистинѣхъ, нѣ намѣсто това членовѣхъ на свѣта, които нѣмали напрѣдъ ни парѣхъ, станѣхъ сега миллионисты.

Тѣзи голѣмы кражбы станѣхъ по прѣдлогъ на поправки и на меблированія на градскій Отелъ.

Сѣкый отъ членовѣхъ са натоварилъ да достави по нѣщо за тѣзи измыслены, нѣ несществующы поправки, и да земе нѣколко милиона. Тий наприкладъ, единъ прѣдставилъ смѣтѣхъ за поправленіе и измазваніе отъ 2,700,000 долара; другъ единъ зель пары за келимы, съ които могатъ са покры цѣлы 17 четвъртиты мили; смѣтката на третій казвала, че бѣлъ далъ 34,000 стола, а четвъртый далъ запискѣхъ за другы нѣща, и сичкы си получили паритѣхъ единъ отъ другы твърдѣхъ почтенно. Само това има, че свѣта ги усѣтилъ и сега са отвара за тѣхъ еднѣхъ голѣмѣхъ сѣдѣхъ, на край които миллионитъ пакъ може да си промѣнѣхъ мѣстото.

Чудното е, че голѣма часть отъ града и отъ вѣстницѣхъ държѣхъ странѣхъ на работницѣхъ. Види са, имало е ортакѣхъ и дълѣжи голѣмы.

— Едѣ не свършено съ едни, явяватъ са и другы разбойници въ сѣмѣхъ градѣхъ. Г. Нортанъ, единъ отъ по-горнитъ чиновницѣхъ на пощѣхъ, са обвинилъ, че откраднѣхъ отъ кассѣхъ на пощеното управленіе 115,000 долара.

— Нѣколко грѣцкы войскары ходѣхъ да търсѣхъ онѣзи, които избѣгватъ правосѣдіето. Въ едно село гонили едного и, като не го уловили, хванѣхъ 70 годишнѣхъ му майкѣхъ и за отмѣщеніе ѣхъ обѣсили. — Това е види са, грѣцкото правосѣдіе, което тий искатъ да поставѣхъ на мѣсто турското.

— Ний са научаваме съ голѣмо благодареніе, че холерата въ нашій градъ е на ослабваніе. Нейнитъ удари станахъ твърдѣхъ малочисленны и по нѣкои заразены мѣста вече свѣсѣхъ са прѣтѣсали. Тя са обѣжда еще на Хаскою, нѣ по-слабо. За онѣзи, които са вардѣхъ и живѣхъ по-чисто, тя е свѣсѣхъ безопасна. Нѣколко удари ставатъ само между онѣзи работницѣхъ, които не са вардѣхъ ни въ яденіето си, ни държаніето на тѣлото си въ чистотѣхъ. Вече кордонитъ са дѣлѣхъхъ отъ Хаскъ-паша и сношеніята на тѣхъ махалѣхъ и градѣхъ станахъ свободны. Ний имаме увѣренія, че изстанѣхъ студове ще очисѣхъхъ въздуха и ще докаратъ едно пълно истребваніе на епидеміѣхъ въ нашій градъ и въ сичкото отечество.

— Телеграфисватъ отъ Аграмъ, че упушкали седнина отъ прѣдводителитѣ на послѣдното вѣстаніе.

— Изваждаме отъ единъ французскы вѣстникъ слѣдующитъ статистическы свѣдѣнія за желѣзнытѣ пѣтища по различнитъ държавы на свѣта.

Има желѣзны пѣтища:

Англія	за франга	12,556,512,175
Съединенитъ Щаты	»	10,206,128,850
Франція	»	7,883,074,450
Русія	»	7,241,781,075
Прусія	»	4,238,446,725
Италія	»	1,912,903,850
Испанія	»	1,837,189,625
Австрія	»	1,636,860,090
Германиа	»	1,174,571,400
Белгія	»	910,994,300
Турція	»	74,682,750
Грѣція	»	25,000,000

— До колко сѣ Френцитъ лекомысленны и лековѣрны, до колко тий бѣгатъ подырь новинитъ и прѣзиратъ полезното и серіозното, явно е отъ извѣстіята, които прѣскаютъ вѣстницѣхъ имъ. Не е чудно, дѣто този народъ са показа толкози изнемошѣхъ умственно и нравственно въ послѣдното врѣме: отъ нездравѣхъ умственѣхъ хранѣхъ нездравы умове и нравы. Ето какви лѣжи пушатъ тѣзи вѣстницѣхъ: Д. Тьеръ умрѣхъ отъ дамѣхъ. Смертъта му са крые и работѣхъ са рѣководѣхъхъ отъ Г. Сентъ-Илера. — Императора са намира въ Парижъ: видѣхъме го! — Г. Бисмаркъ са уби отъ единъ фанатикъ. Прусцитъ ще подновѣхъхъ боя. — Г. Жуль-Фавръ постѣхъхъ въ мѣнастиря, Той станѣхъ Домниканецъ. Подырь годинѣхъ ще го слушаме да проповѣдѣхъ въ храмовѣхъ!

Цѣлы страници си пълнѣхъхъ съ подобны лѣжи и френцитъ ги четѣхъхъ съ удовольствіе!

